

Aan de gemeenteraad

Datum : 8 oktober 2019
Zaaknummer : 396760
Contactpersoon : Marion Visser
Telefoonnummer : 026 3774361

Onderwerp: Voortgangsrapportage New energy made in Arnhem 2019

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit van 8 oktober jl. om de voortgangsrapportage New energy made in Arnhem 2019 vast te stellen.

Inleiding

Uw raad heeft op 28 september 2015 het programma 'New energy made in Arnhem, 2015-2020' vastgesteld, waarin de ambities en acties ten aanzien van de energietransitie staan vermeld. Een vitale Energie- en Milieutechnologie-sector, energie besparen en duurzame opwek van energie, duurzame mobiliteit en schone lucht, voorbeeldige gemeente en cocreatie en samenwerking zijn de pijlers van New energy made in Arnhem. Nu de looptijd van dit programma bijna ten einde is, is de balans opgemaakt. Deze vormt de input voor het nieuwe programma NemiA 2020-2030, dat in een separaat raadsvoorstel aan u wordt voorgelegd.

Als bijlagen vindt u 1) de rapportage 'New energy made in Arnhem, stand van zaken 2019' met feiten en cijfers per pijler van het programma en 2) een bijbehorende 'Toelichting voortgang New energy made in Arnhem, 2019', waarin een toelichting op de cijfers is gegeven en de voortgang in Arnhem is vergeleken met de landelijke en Gelderse cijfers.

Deze voortgangsrapportage markeert het einde van het programma New energy made in Arnhem 2015-2020 en is de uitgangssituatie/het ijkpunt voor het programma New energy made in Arnhem 2020-2030, dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd in het najaar van 2019.

Voortgang New energy made in Arnhem

Energie- en milieutechnologie

De afgelopen jaren zijn vorderingen gemaakt in het positioneren en profileren van Arnhem als 'Hotspot Energy' en zijn nieuwe ambities benoemd. De vele in energie gespecialiseerde bedrijven en opleidingen in Arnhem en de regio maken dat het EMT cluster fungeert als een katalysator voor innovaties, human capital en nieuwe bedrijvigheid. Bestaande samenwerkingsverbanden zijn versterkt en nieuwe aangegaan. Er vinden veel ontwikkelingen plaats waarmee Arnhem zich weet te onderscheiden. Onder

Datum : 8 oktober 2019
Zaaknummer : 396760
Pagina : 2

andere op het gebied van waterstof, batterijopslag en laadinfrastructuur is Arnhem zichtbaar als innovatieve stad op energiegebied. We zien een toename van het aantal EMT-sector gerelateerde arbeidsplaatsen van 7.5000 in 2014 naar 8.000 in 2018. Het aantal EMT-bedrijven in de branche is stabiel gebleven op 500.

Energiebesparing

Diverse initiatieven, platforms en middelen worden in Arnhem om energiebesparing te realiseren. Er wordt ingezet op bewustwording, informatievoorziening, gedragsverandering, maar ook stimulering door het beschikbaar stellen van duurzaamheidsleningen. Het bereik van deze aanpak groeit. Een totale energiebesparing van 1,5% per jaar is echter niet gehaald. Het energiegebruik is sinds 2014 gestegen met 2,7% naar 9,68 PJ. Bij huishoudens is het energiegebruik sinds 2014 wel verder afgenomen met 7,1%. Intensivering van acties is nodig.

Duurzame opwek

Het aandeel duurzame elektriciteit vanuit zonnepanelen is de afgelopen jaren sterk toegenomen (+160%) in Arnhem. Begin 2019 liggen er 82.000 zonnepanelen op daken en 7.200 panelen in veldopstelling, ten opzichte van respectievelijk 12.000 en 0 in 2014. Met dit tempo is de ambitie van 125.000 zonnepanelen op daken eind 2020 binnen bereik. Als zonnepark Koningspleij noord wordt gerealiseerd (verwachting in 2020) dan zijn er 42.000 panelen in veldopstelling (14MW). Hiermee is de doelstelling voor 2020 dan bereikt.

Stadsverwarming levert een grote bijdrage in het aandeel duurzame energie, en deze warmtelevering is met ruim 25% toegenomen sinds 2014. Echter de ambitie is niet gehaald, en zal, met de projecten die in voorbereiding zijn, ook niet worden gehaald in 2020. Het gebruik van overige hernieuwbare warmte zoals warmte-koude opslag is licht gestegen. De doelstelling voor duurzame brandstoffen in de mobiliteits-sector is niet gehaald, het gebruik hiervan is licht afgenomen.

Het aandeel duurzame energieopwekking is sinds 2014 gestegen van 5,0 naar 6,7%. 14% duurzame opwek in 2020 zal, met de in voorbereiding zijnde projecten (wind- en zonnepark Koningspleij) echter nog niet worden gehaald. Met de realisatie van de windmolens neemt het aandeel duurzame energie toe van 6,7% naar 8,4%. Intensivering van activiteiten op het gebied van duurzame opwek is nodig.

Duurzame mobiliteit en schone lucht

Arnhem loopt voorop op het gebied van duurzame en schone mobiliteit. Het project E-bus (Trolley 2.0), de grote toename van het aantal laadpunten voor elektrische auto's (375 publieke laadpunten in Arnhem, waaronder twee laadpleinen, 180 semi-publieke laadpunten en 3 snellaadstations), 2 CNG tankstations, de milieuzone voor vracht- en personenverkeer en het waterstoftankstation zijn daar sprekende voorbeelden van. Eind 2018 is walstroom gerealiseerd in de Nieuwe Haven, dit betekent dat er geen gebruik van dieselgeneratoren door cruiseschepen meer is. Dit heeft geleid tot een daling van de concentratie stikstof (NO₂) in 2018 met 3,7% ten opzichte van 2015. De concentratie fijnstof (PM₁₀) is in 2018 met 2% gedaald ten opzichte van 2015, ondanks de groei van de verkeersdrukke. Met de vaststelling van de luchtagenda en de daarbij behorende maatregelen is een volgende stap gezet in het verbeteren van de luchtkwaliteit in Arnhem. De ambitie van 10% schonere lucht is echter nog niet gehaald. De ambitie toename van het gebruik van duurzame brandstoffen is ook nog niet gehaald. Intensivering van acties hierop is nodig.

Datum : 8 oktober 2019
Zaaknummer : 396760
Pagina : 3

Voorbeeldige gemeente

Op vele plekken binnen de gemeentelijke organisatie wordt duurzaamheid een steeds belangrijker en vanzelfsprekender thema. Het goede voorbeeld wordt gegeven met de maatregelen die in de eigen panden worden genomen, het groeiende aantal duurzaam gereden kilometers met het eigen wagenpark, de inkoop van lokale groene stroom en een beter inzicht in het eigen energiegebruik en de CO2-footprint. Er liggen ruim 5.000 zonnepanelen op gemeentelijke panden, 8 panden zijn aangesloten op het stadswarmtenet, 4 hebben een warmte-koude opslag (WKO) en 3 panden hebben warmtepompen. De openbare verlichting bestaat steeds meer uit energiezuinige LED-verlichting. In de openbare ruimte wordt met partners samengewerkt om grond-, weg- en waterbouw te verduurzamen. Zo wordt er ervaring opgedaan met circulair en duurzaam asfalt. We liggen op koers met het aantal armatuur-ervangingen om in 2035 100% vervanging te hebben gerealiseerd.

Cocreatie en samenwerking

De transitie naar een duurzame samenleving voltrekt zich in Arnhem zowel bottom-up als top-down, via een brede wisselwerking tussen de gemeente en haar inwoners, bedrijven en organisaties. Arnhem zoekt de samenwerking met lokale partijen en inwoners om gebiedsgericht te werken aan duurzame initiatieven. Het grote aantal initiatieven in buurten en van bedrijven en instellingen dat zich de afgelopen jaren heeft ontplooid en resultaten boekt, is daarvan het resultaat. De gemeente verandert hierbij van rol; waar zij eerder vooral aanbodgericht te werk ging en benadrukte wat zij kan aanreiken, zet zij tegenwoordig steeds vaker in op vraaggerichte ondersteuning. Daarnaast werkt Arnhem samen met andere organisaties op regionale, landelijke en internationale schaal om van elkaar te leren.

Consequenties

Het is, ondanks al deze resultaten, duidelijk dat er nog grotere inzet moet worden gepleegd om de energietransitie zodanig te versnellen dat landelijke en mondiale doelen binnen Arnhem kunnen worden gehaald. Daarbij komt dat we trends en ontwikkelingen signaleren die leiden tot nieuwe en nog grotere gemeentelijke opgaven, die nog niet zijn opgenomen in het programma New energy made in Arnhem. Dit zijn het Klimaatakkoord van Parijs, het landelijke Klimaatakkoord, met daarin o.a. het uitfaseren van aardgas en de verplichting tot het opstellen van een regionale energiestrategie.

De doorwerking van deze opgaven voor Arnhem en de acties die erbij horen zijn verwerkt in het nieuwe programma New energy made in Arnhem 2020-2030. Deze voortgangsrapportage vormt input en is het ijkpunt voor het nieuwe programma NemiA 2020-2030, dat in een separaat raadsvoorstel aan u wordt voorgelegd.

De financiële consequenties van bijsturing en opschaling van ambities en inspanningen zijn opgenomen in het programmaplan New energy made in Arnhem 2020-2030, dat separaat aan u wordt voorgelegd.

Communicatie

De communicatie over de voortgangsrapportage is meegenomen in die over het nieuwe programmaplan New energy made in Arnhem 2020-2030.

Datum : 8 oktober 2019
Zaaknummer : 396760
Pagina : 4

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

- Bijlage 1: Stand van zaken New energy made in Arnhem, 2019
- Bijlage 2: Toelichting en verantwoording stand van zaken NemiA 2019